

НЕ САМО ПО БРЕГА, ДА НАВЛЕЗЕМ И В МОРЕТО!

Защо липсва все още морски туризъм по нашето крайбрежие? ■ Не е ли време да се увеличи броят на плавателните съдове, да се разширят и подобрят пристаните?

Сега тук е съвсем безлюдно. Само северните ветрове ще тат по пясъчните дюни и ги покриват в снежна пелена. Но ще дойде лятото, от Калиакра до Резово ще пльзне хиляден народ. Черно море ще го посрещне със своята прохлада, поласкано от вниманието на цяла Европа, и... малко огорчено.

Впрочем въпросът е твърде сериозен. Строим с бързи темпове хотели, ресторанти и атракционни заведения, населваме все по-плътни крайбрежната ивица, а не смеем да навлезем в морето, оттам да погледнем българския бряг, да отхрием неговата истинска красота.

Нашите черноморски курорти спечелиха световна слава. Българското крайбрежие съчетава всичко най-хубаво, което природата е могла да даде на един морски курорт — златисти пясъци и дюни, чисти, прохладни води, свеж въздух. Никъде в света няма такова съчетание. Затова и броят на летовниците — наши и чужди — расте и ще расте. (Та помни слезе само: от 1960 г. досега потокът от чуждестранни туристи по южното крайбрежие се е увеличил над 12 пъти, на българските надминава вече 1 милион души годишно!). Това се потвърждава и от дългосрочните спогодби с някои социалистически страни — СССР, ЧССР, ГДР, Полша. За периода 1971—1975 г. те предвиждат удвояване, дори утрояване на туристите, които ще летуват на българския черноморски бряг.

Организациите, които се занимават с международен туризъм у нас, полагат усилия да създадат за летовниците условия за приятна почивка и развлечения. Но защо след като ни даваме толкова възможности да гледат морето откъм брега, не им покажем и брега откъм морето? Красотата на Венеция респектира от морето. На Атина и Ница — също. А ние какво правим? Стоварим чужденците на Сарафовското летище, извозим ги с автобуси до „Слънчев бряг“, настаним ги в хотелите и... „ето ви море, ето ви пясък“.

Всъщност крайбрежен морски транспорт ние почти нямаме. Такава е истината. Цялото южно крайбрежие се обслужва от 3—4 корабчета. И то какви? „Каварна“ изминава разстоянието от Бургас до Мичурин за 5—6 часа. С „Комета“ това става за 2 часа. А кой чужденец не би пожелал да прекара поне един от дните си на палубата на някой съвременен пътнически кораб и да обшари с погледа си цялото крайбрежие. Но такива кораби липсват. Няма и пристанища, където те биха могли да акостират. От всички пристанища по южното крайбрежие само тези в Созопол

и Мичурин са по-годни и сигурни. Бургас — естественят комуникационен възел за курортите на юг от Стара планина, е още без морска гара. Като по милост, за пристан на пътническите кораби е отредено едно местенце от пристанището, което ни излага като морска държава. Несебърското

пристанище, което през лятото е най-оживено, вече не отговаря на нуждите на курорта и риболова. Древният морски и калолечебен курорт Поморие е с открит и затлачен пристан, абсолютно неудобен и несигурен. В Ахтопол е същото. Устието на Ропотамо сега може да приема само някои по-

МНЕНИЕТО НА ДВАМА СПЕЦИАЛИСТИ

Мислите, които споделя нашият кореспондент, наистина будят интерес, поставят проблема за туризма по нашето черноморско крайбрежие от един по-друг аспект. Ние се

обърнахме за мнение към ДСО „Балкантурист“ и ДСО „Воден транспорт“.

Ето какво заявиха техни представители:

Инж. Живко ИВАНОВ — началник отдел „Транспорт“ при ДСО „Балкантурист“:

— Правилно се повдига въпросът за водния туристически транспорт, за създаване на възможности да се покажат на нашите гости по Черноморието и красотите на родния бряг, гледани от морето.

В това отношение ние като че поизоставаме. Наистина сега разполагаме с немалък брой транспортни съдове (корабите „Несебър“, „В. Коларов“, „Г. Димитров“, „Г. Кирков“, „Д. Благоев“, „Емона“, „Калиакра“, както и 18—20 дребни — от 20 до 80 т), но те далеч не са достатъчни. Защото по-големите от тях всъщност правят туристически рейсове извън нашите териториални води (Цариград, Близкия Изток, Средиземноморието), а по-малките пътуват само до определени места — Варна — н. Калиакра (всяка неделя), Несебър — н. Емине (всекидневно). Ползват се и редовните пътнически рейсове Варна — Несебър — Бургас — Созопол. Някаква определена туристическа програма за разходки из морето, край брега, за воден спорт обаче няма. Една от основните пречки за това е и липсата на удобни пристанища.

В нашето обединение има разработен план „За развитието на туристическата флотилия по българското черноморско крайбрежие за периода до 1980 г.“, който предвижда строежа на кораби (до 300-местни), моторни лодки, ветроходни яхти и др., но той тепърва ще се осъществява, пък и, както казах, е в пряка зависимост от пристанищата. За тях обаче отговаря ДСО „Воден транспорт“.

Капитан Кирил ВЪЗЛЕВ — специалист от Български морски флот:

Действително пътническите ни пристанища, пристани и морски гари са в плачевно състояние. Ние правим морски курорти, които най-често са достъпни само по суша. При с. Бяла, където би трябвало да бъде пристанът, и за Обзор, е започнато строителство преди 4—5 години, а после работата е изоставена. На „Слънчев бряг“, след като са хвърлени 1 000 000 лв. в морето за един грозен паметник на невежеството, пристанище също няма. В Несебър морската гара се помещава в барака. Бургас също няма морска гара. На Ропотамо пристанът е в лошо състояние и трябва да се построи нов. В Приморско кораби акостират само при хубаво време, пристанът е оставен недовършен, и т. н.

Вярно, върши се тук-там по нещо (пристанът на „Златни пясъци“ е преустроен така, че там може да акостира „Комета“; сега се прави същото и на „Дружба“, и наградския пристан при морските бани; подобрява се и пристанът на Каварна). Но то е далеч под изискванията на морските курорти, каквито са нашите по Черноморието. Къде е например базата за яхти и спортни лодки на „Златните пясъци“? А и не само там!

„Балкантурист“, който строи и използва морските ни курорти, стои с гръб към морето и с това подбива именно морското реноме на тези курорти. Как може такъв голям комплекс като „Златни пясъци“ да е проектиран и построен без пристан и морска спортна база? Сега се проектира нов курортен комплекс „Варна — юг“. И той ли ще се появя на света без достъп и без връзки откъм морето, само с хотели, ресторанти и автобусен транспорт?

На „Албена“ започна строителството на нов удобен пристан със средства на ОНС и „Балкантурист“ — гр. Толбухин, който ще бъде завършен тази година. Това е хубав пример как именно трябва да се действа.

Необходимо е действителните стопани и експлоататори на крайбрежието — ДСО „Воден транспорт“ и „Балкантурист“, да се заловят със системното изпълнение на една генерална програма за облагородяване на черноморското крайбрежие.

дребни съдове.

КРАЙНО ВРЕМЕ Е да бъде подготвен и утвърден цялостен план за развитието на крайбрежния морски транспорт у нас, за да се задоволят нарасналите нужди на туризма.

В Комитета по туризма има данни за постиженията на други страни в тъй наречения рекреативен туризъм. Те са изключително перспективен и дохолен. Няма никакво основание ние да отвърщаме поглед от него. Строим атракционни заведения, хвърляме огромни средства за тях, а не използваме най-голямото природно богатство — морето. За него идват чужденците. Те имат не по-лоши местности и бар-вариетета. Няма обаче нашето море. Средствата, които ще хвърлим за строеж на пристанища и скели, за изграждане на база за воден спорт, както и за нови кораби, ще се възврътнат стократно. И не само това — оня, който види от морето чудните скали на Калиакра, прелестите на „Златните пясъци“ и „Слънчев бряг“, екзотиката на Ропотамо и Велека, ще запомни завинаги българското крайбрежие. И ще разнася славата на нашите курорти, на социалистическа България, която е могла да одухотвори и облагороди тази красота.

Бургас

Христо ШАРЛОПОВ
(наш кореспондент)

